

ARKEOLOGISK UNDERSÖKNING
PM 2021:3463

PM ANGÅENDE SCHAKTNINGSÖVERVAKNING
INOM L2014:5671, FASTIGHET ÅRBY 4:1.
YTTERHÖRNA SOCKEN, SÖDERTÄLJE KOMMUN

DANIEL MATSENIUS

ARKEOLOGIKONSULT
Optimusvägen 14
194 34 Upplands Väsby
Tel: 08-590 840 41
www.arkeologikonsult.se

OMSLAGSBILD: Schaktningen lades intill en befintlig grusväg som gick genom gravfältet för att inte skada eventuella gravar.

ALLMÄNT KARTMATERIAL:

Fastighetskartan: © Lantmäteriet

Terrängkartan, samt GSD–Översiktskartan: Lantmäteriet (CC0)

© Arkeologikonsult 2021

Upphovsrätt, där inget annat anges, enligt Creative Commons licens CC BY.

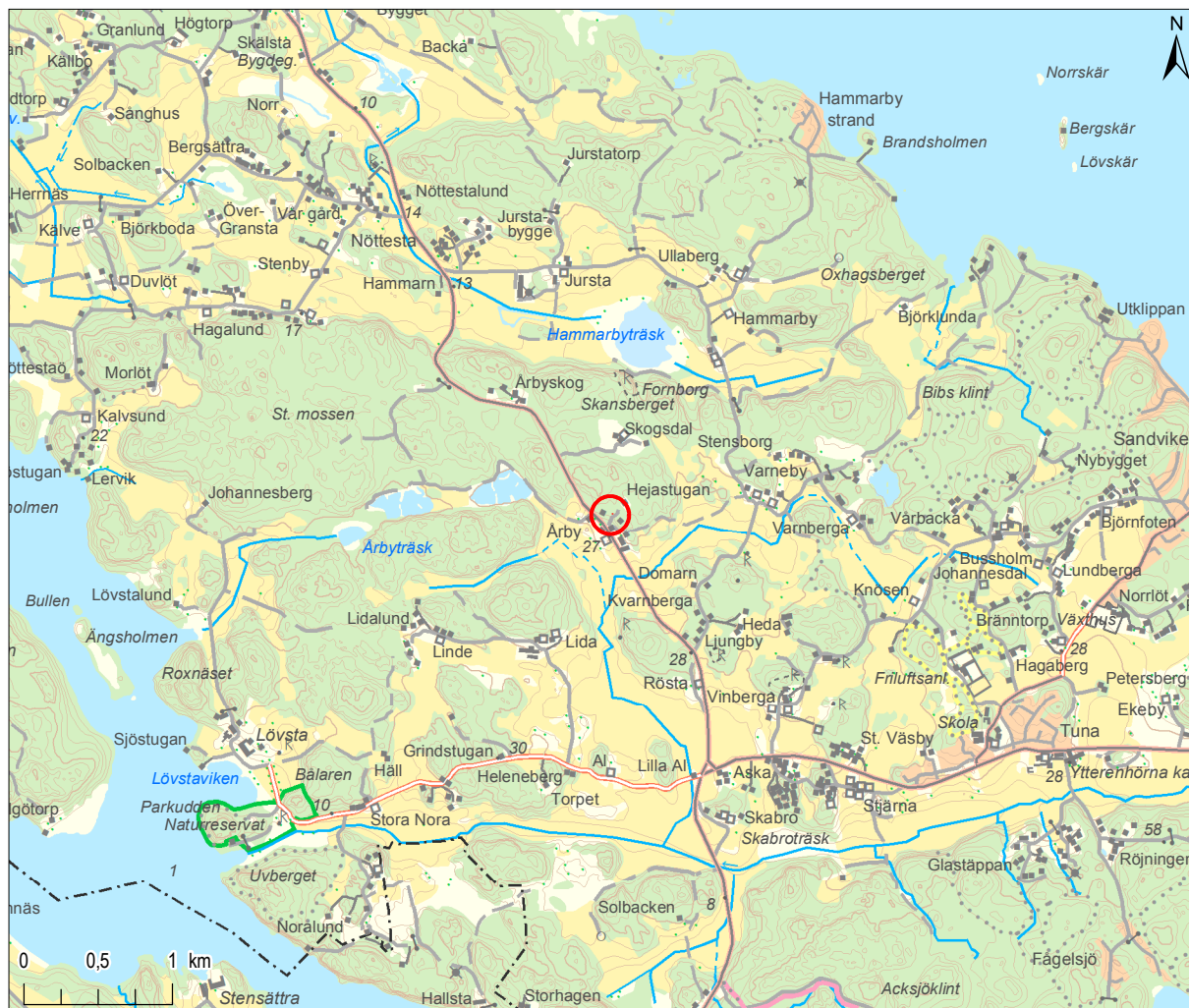
Villkor finns tillgänglig på <http://creativecommons.org/licenses/by/4.0/deed.sv>

PM ANGÅENDE SCHAKTNINGSÖVERVAKNING
INOM L2014:5671, FASTIGHET ÅRBY 4:I.
YTTERHÖRNA SOCKEN, SÖDERTÄLJE KOMMUN

Administrativa uppgifter

Arkeologikonsults projektnr: 3463
Uppdragsgivare: Länsstyrelsen i Stockholm
Länsstyrelsens dnr: 431-58957-2020
Länsstyrelsens beslutsdatum: 2021-01-25
Uppdragsnr i KMR: 202100131
Företagare: Telge Nät AB
Län: Stockholm
Socken: Ytterhörna

Kommun: Södertälje
Fastighet: Årby 4:1
Lämningsnr, KMR: L2014:5671
Projektledare: Daniel Matsenius
Layout: Medea Nyström Huuva
Utförandetid fältarbete: 2021-08-10
Koordinatsystem: SWEREF99 TM
Höjdsystem: RH 2000
Fynd: Inga fynd tillvaratogs

Figur 1. Undersökningsområdet inringat på Terrängkartan. Skala 1:50 000.

Inledning

Arkeologikonsult har på uppdrag av Länsstyrelsen i Stockholms län genomfört en arkeologisk undersökning i form av schaktningsövervakning inom del av fastigheten Årby 4:1, Södertälje kommun (Lst dnr 431-58957-2020). Anledningen var att Telge Nät AB planerade schaktning för fiber inom gravfältet L2014:5671. Syftet med undersökningen var att förhindra skada på eventuellt berörda fornlämningar samt dokumentera möjliga skador från tidigare fiberkabelschaktningar.

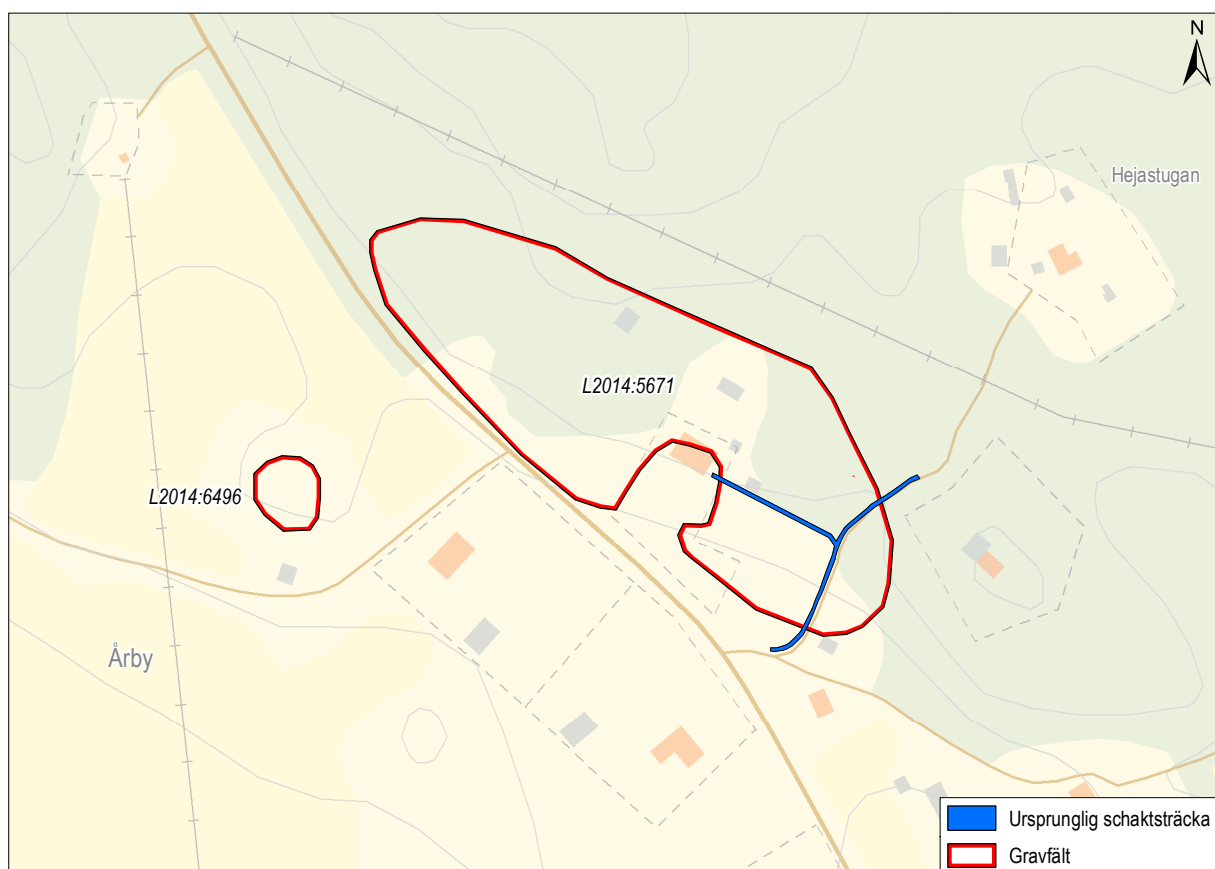
Undersökningsområde

Gravfältet L2014:5671 ligger i ytterkant av ett större skogsparti som sedan öppnar upp sig mot den befintliga bebyggelsen och åkermark. Enligt Kulturmiljöregistret (KMR) är gravfältet ca 240 x 60 meter (NV-SÖ) stort och består av ca 70 gravar, 10 högar och ca 60 stensättningar. Högarna är cirka 11 meter i diameter och 0,5–1,2 meter höga, stensättningarna är ca 5–15 meter i diameter och 0,2–0,7 meter höga. Redan vid det första inventeringstillfället 1957 var

gravfältet synligt skadat av röjning och bebyggelse, en källare var bland annat uppförd i en grav. Vid undersökningstillfället var gravfältet bevuxet av skog och delvis helt överväxt av sly och buskage. Cirka 75 meter åt väst återfinns ytterligare ett gravfält bestående av fem stensättningar, L2014:6496. Flertalet liknande gravfält som ligger på gränsen mellan impediment och åkermark återfinns söder om undersökningsområdet.

Utförande, resultat, skadedokumentation

Fältarbetet genomfördes i augusti 2021. Ett schakt (1) som var ca 94 meter långt, 0,5–0,6 meter brett och 0,6 meter djupt grävdes i den östra delen av gravfältet. Den ovanliggande torven var ca 0,2 meter tjock. Undergrunden bestod primärt av grusig och stenig sand, i schaktets södra ände utgjordes undergrunden av lera. Schaktet grävdes i största möjliga mån intill befintlig grusväg för att inte skada eventuella gravar. Inget av antikvariskt värde påträffades.

Figur 2. Undersökningsområdet samt intilliggande fornlämningar (KMR) mot bakgrund av Fastighetskartan. Skala 1:3 000.

Figur 3. Schakt 1 samt den yta som undersöktes utan arkeologisk närvaro mot bakgrund av Fastighetskartan. Skala 1:1 000.

Figur 4. Schakt 1 med nedlagd fiberkabel. Foto från norr

En plogschakt hade grävts vid den del av undersökningsområdet som grävts utan arkeologisk närvaro med ett uppskattat djup på 0,1–0,3 meter. En fiberkabel hade plöjts ned i mittfåran av befintlig grusväg ut från en fastighet fram till schakt 1 för att där

kunna kopplas till den nya fiberkabeln. Plogschaktet avvek delvis från mittfåran och ut i vägen, bland annat där kablarna skulle kopplas ihop. Inga fornlämningar bedöms ha störts av schaktningen.

Figur 5. Från en befintlig fastighet hade en fiberkabel grävts ned i ett plogschakt utan arkeologisk närvaro. Ytorna närmast vägen var kraftigt igenväxta. Foto från öst.

ARKEOLOGISK UNDERSÖKNING
PM 2021:3463